

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ  
આર/ક્રિમિનલ અપીલ (નિર્દોષ છૂટકારા સામે) નં. ૧૩૬૬/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:  
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ચીકાટી માનવેન્દ્રનાથ રોય  
અને  
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી. એમ. વ્યાસ

=====

| રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર | હા | ના |
|-----------------------|----|----|
|                       |    |    |

=====

ગુજરાત રાજ્ય  
વિરુદ્ધ  
વરસિંગભાઈ પુનિયાભાઈ બારીયા

=====

**ઉપસ્થિતિ:**  
શ્રી ભાર્ગવ પંડ્યા, અપીલકર્તા નં. ૧ તરફે એ.પી.પી.  
સામાવાળા/પ્રતિવાદી નં. ૧ તરફે રૂલ બજવાયેલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ચીકાટી માનવેન્દ્રનાથ રોય

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી. એમ. વ્યાસ

તારીખ : ૧૭/૦૭/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ચીકાટી માનવેન્દ્રનાથ રોય મારફતે)

૧. સામાવાળા એ વિદ્વાન બીજા એડિશનલ સેશન્સ જજ, દાહોદની કોર્ટ સમક્ષના સેશન્સ કેસ નં. ૧૨૯/૨૦૦૮ ના એકમાત્ર આરોપી છે. તેમના પર ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬, ૫૦૪ અને ૫૦૬(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે કેસ ચલાવવામાં આવ્યો હતો. અંતે, કેસની ટ્રાયલ પૂર્ણ થયા પછી, તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા ઉપરોક્ત કોઈપણ આરોપ માટે તેઓ દોષિત જણાયા ન હતા અને તારીખ ૩૧/૦૮/૨૦૧૨ ના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા દ્વારા તેમને સદર તમામ આરોપોમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં આવ્યા હતા.

૨. નિર્દોષ છૂટકારાના સદર ચુકાદાથી નારાજ થઈને, રાજ્યે નિર્દોષ છૂટકારાના સદર ચુકાદાની કાયદેસરતા અને માન્યતાને પડકારતી હાલની અપીલ દાખલ કરી છે.

૩. આ અપીલનો નિકાલ કરવા માટે જરૂરી હકીકતો ટૂંકમાં નીચે મુજબ જણાવી શકાય:

૩.૧. ભોગ બનનાર સગીર છોકરી (જે હવે પછી 'ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) આશરે પંદર વર્ષની વયની છે. તેના માતા-પિતા મજૂરી કામ કરીને ગુજરાન ચલાવે છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પણ એક મિલમાં મજૂર તરીકે કામ કરતી હતી. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે તારીખ ૦૫/૦૮/૨૦૦૭ ના રોજ, જ્યારે તે મિલમાં પોતાનું કામ પૂરું કરીને ઘરે પરત ફરી રહી હતી, ત્યારે આરોપીએ તેને મિલમાંથી એકલી જતી જોઈ અને તેનો પીછો કર્યો હતો. જ્યારે તે નિર્જન સ્થળે રસ્તામાં એક તળાવ પાસે પહોંચી, ત્યારે આરોપીએ તેને પકડી લીધી અને બળજબરીથી સદર તળાવ પાસે ખેંચી ગયો અને તેના ગાલ પર તથા તેની જાંઘ પર બચકાં ભર્યા હતા. જ્યારે તેણીએ તેનો પ્રતિકાર કર્યો, ત્યારે તેણે તેના માથાના વાળની લટ પકડી લીધી અને તેને મારી તથા જમીન પર પટકી દીધી હતી. જ્યારે તેણીએ બૂમાબૂમ કરી, ત્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬, જે ભોગ બનનાર છોકરીના પિતાના પિતરાઈ ભાઈ છે અને જેઓ સદર તળાવ પાસે પોતાના ઢોર ચરાવી રહ્યા હતા, તેમણે સદર ચીસો સાંભળી અને જ્યારે તેઓ તરત જ તે તળાવ પાસે ગુનાના સ્થળે પહોંચ્યા, ત્યારે આરોપી તેમને જોઈને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ને છોડીને સદર સ્થળેથી ભાગી ગયો હતો.

૩.૨. ત્યારબાદ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ ભોગ બનનારના ઘરે પહોંચ્યા અને તેમણે આ ઘટના અંગે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ ને જાણ કરી, જેઓ ભોગ બનનાર છોકરીના પિતા છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ એ તરત જ તે જ દિવસે એટલે કે તારીખ ૦૫/૦૮/૨૦૦૭ ના રોજ સાંજે ૬:૧૫

વાગ્ચે પોલીસમાં રિપોર્ટ નોંધાવ્યો હતો. પોલીસે શરૂઆતમાં સદર રિપોર્ટને ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૨૩, ૩૫૪ અને ૫૦૪ હેઠળના ગુના તરીકે નોંધ્યો હતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ને તબીબી તપાસ માટે હોસ્પિટલમાં મોકલવામાં આવી હતી. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ એ ડૉક્ટર છે જેમણે તેની તપાસ કરી હતી અને તેમને તેની બંને જાંઘો પર ઉઝરડાની બાહ્ય ઇજાઓ તથા તેના શરીર પર નહોરિયાંની ઇજાઓ પણ જોવા મળી હતી અને તેમણે ભોગ બનનારની ઉંમર ચૌદથી સોળ વર્ષ વચ્ચેની હોવાનું શોધી કાઢ્યું હતું અને તે મુજબ તેમણે તે મતલબનું આંક ૮ નું ઇજાનું પ્રમાણપત્ર આપ્યું હતું. ત્યારબાદ, ભોગ બનનાર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની આંતરિક તપાસ માટે, તેણીને સ્ત્રીરોગ નિષ્ણાત (ગાયનેકોલોજિસ્ટ) પાસે મોકલવામાં આવી હતી. તેણીની તપાસ કરનાર સ્ત્રીરોગ નિષ્ણાતે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે તેના કપડાં પર કે તેના શરીર પર કોઈ વીર્ય મળ્યું નથી અને કોઈ યોનિમાર્ગીય પ્રવેશ (પેનિટ્રેશન) થયો ન હતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૩ એ તે મતલબનું આંક ૧૭ નું તબીબી પ્રમાણપત્ર આપ્યું હતું.

૩.૩. પોલીસે આરોપીની તારીખ ૦૪/૧૦/૨૦૦૭ ના રોજ રાત્રે ૮:૩૦ વાગ્યે રાબડાલ ગામેથી ધરપકડ કરી હતી. તપાસ અધિકારીને તપાસ દરમિયાન જણાયું હતું કે ભોગ બનનાર સગીર છોકરી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પર આરોપી દ્વારા દુષ્કર્મ કરવામાં આવ્યું હતું. તેથી, તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, તેમણે આરોપી સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬, ૫૦૪ અને ૫૦૬(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર

ગુનાઓ માટે આરોપનામું દાખલ કર્યું હતું.

જ. ટ્રાયલ કોર્ટે પણ આરોપી સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬, ૫૦૪, ૫૦૬(૨) હેઠળના ગુનાઓ માટે આરોપો ઘડ્યા હતા અને તેને સદર આરોપો વાંચી સંભળાવ્યા હતા તથા સમજાવ્યા હતા. આરોપીએ સદર આરોપોનો ઇનકાર કર્યો હતો અને કેસ ચલાવવાની માંગણી કરી હતી.

પ. ટ્રાયલ દરમિયાન, ફરિયાદપક્ષે આરોપી સામે પોતાનો કેસ સાબિત કરવા માટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ થી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧૪ સાક્ષીઓની તપાસ કરાવી હતી અને આઠ દસ્તાવેજો નિશાની પર લીધા હતા.

ડ. ટ્રાયલના અંતે, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીને તેની સામે મૂકવામાં આવેલા ઉપરોક્ત કોઈપણ આરોપ માટે દોષિત ન ગણ્યો અને તે રીતે વાદગ્રસ્ત ચુકાદા દ્વારા તેને સદર આરોપોમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂક્યો હતો.

૭. ઉપર નોંધ્યા મુજબ, નિર્દોષ છૂટકારાના સદર ચુકાદાથી નારાજ થઈને, રાજ્યે તેને પડકારતી હાલની અપીલ દાખલ કરી છે.

૮. જ્યારે અપીલ સુનાવણી માટે આવી, ત્યારે અમે રાજ્ય તરફે વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી ભાર્ગવ પંડ્યાને સાંભળ્યા. સામાવાળા નં. ૧ પર રૂલની નોટિસ બજવાઈ હોવા છતાં, જ્યારે તારીખ ૧૩/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજ તેમની ઉપસ્થિતિ અને અપીલની સુનાવણી માટે બાબત મુકરર હતી ત્યારે તેઓ કોર્ટ સમક્ષ હાજર

થયા ન હતા. જો કે, તેમને સુનાવણીની યોગ્ય તક આપવા માટે, અમે તારીખ ૧૧/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજ અપીલ સુનાવણી માટે લિસ્ટ કરવાનો હુકમ કર્યો હતો. પરંતુ તે દિવસે પણ, સામાવાળા તરફે કોઈ પ્રતિનિધિત્વ ન હતું અને તેઓ સુનાવણી માટે ઉપસ્થિત થયા ન હતા. ફરીથી અમે તેમને બીજી તક આપી અને પૂરક બોર્ડ પર તારીખ ૧૪/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજ આખરી સુનાવણી માટે બાબત લિસ્ટ કરવાનો હુકમ કર્યો હતો. તે દિવસે આ બેંચ ન બેઠી હોવાથી, બાબત આજે ફરીથી '૨૦૧૧ થી ૨૦૨૦ ની અત્યંત જૂની બાબતોની આખરી સુનાવણી માટે' ના મથાળા હેઠળ સુનાવણી માટે લિસ્ટ થયેલ છે. આજે પણ હંમેશ મુજબ સામાવાળા તરફે કોઈ પ્રતિનિધિત્વ નથી. તેથી, તેમને અનેક તકો આપવા છતાં તેઓ સુનાવણી માટે ઉપસ્થિત ન થતાં હોવાથી, અમારી પાસે રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી અને પુરાવાઓનું અવલોકન કર્યા પછી ગુણદોષના આધારે આ અપીલનો નિકાલ કરવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ નથી.

૯. અમે રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી તથા રેકૉર્ડ પરના પુરાવાનું કાળજીપૂર્વક અવલોકન કર્યું છે.

૧૦. જ્યાં સુધી સગીર છોકરી એવી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પર આરોપી દ્વારા દુષ્કર્મ આચરવાના ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬ હેઠળના મુખ્ય આરોપનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી રેકૉર્ડ પરના પુરાવા ધ્યાનમાં લીધા પછી સીધું એવું ઠરાવવામાં અમને કોઈ ખચકાટ નથી કે કેસની હકીકતો પરથી આરોપી દ્વારા દુષ્કર્મ આચરવાનો ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬ હેઠળનો કોઈ કેસ

બનતો નથી. ફરિયાદપક્ષ ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬ હેઠળના સદર આરોપને સાબિત કરવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયો છે.

૧૧. અહીં શરૂઆતમાં જ એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે ઘટના પછી તરત જ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલી એફ.આઇ.આર. માં શરૂઆતના તબક્કે એવો કોઈ ચોક્કસ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો નથી કે આરોપીએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ સાથે કોઈ બળજબરીપૂર્વક જાતીય સંભોગ કે દુષ્કર્મ આચર્યું હતું. ભોગ બનનાર છોકરી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ અને એફ.આઇ.આર. નોંધાવનાર તેના પિતા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ બંનેએ પોતાની ઊલટતપાસમાં સ્વીકાર્યું છે કે શરૂઆતના તબક્કે એફ.આઇ.આર. માં એવું જણાવવામાં આવ્યું નથી કે આરોપીએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પર દુષ્કર્મ આચર્યું હતું. તેથી, ઘટના પછી તરત જ નોંધાવવામાં આવેલી એફ.આઇ.આર. માં તે મતલબનો આ એક મહત્વનો અને નોંધપાત્ર લોપ છે. વધુમાં, આરોપી દ્વારા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પર કોઈ બળજબરીપૂર્વક જાતીય સંભોગ કે દુષ્કર્મ આચરવામાં આવ્યું હતું તે સાબિત કરવા માટે રેકૉર્ડ પર કોઈ તબીબી પુરાવો પણ નથી. ભોગ બનનાર છોકરી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની તપાસ કરનાર સ્ત્રીરોગ નિષ્ણાતને જણાવ્યું હતું કે કોઈ પ્રવેશ (પેનિટ્રેશન) થયો ન હતો અને તેના શરીર કે કપડાં પર કોઈ વીર્ય પણ મળ્યું ન હતું. આંક-૧૭ એ તે મતલબનું આપવામાં આવેલું તબીબી પ્રમાણપત્ર છે. તેના પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ના શરીર કે કપડાં પર વીર્યના કોઈ નિશાન મળ્યા નથી. સ્ત્રીરોગ

નિષ્ણાતના આંક-૧૭ માં આપેલા અભિપ્રાય મુજબ, યોનિમાર્ગમાં પ્રવેશનો કોઈ પુરાવો નથી. તેથી, એવું ઠરાવી શકાય નહીં કે આરોપી દ્વારા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પર દુષ્કર્મ અથવા બળજબરીપૂર્વકના જાતીય સંભોગનો કોઈ ગુનો આચરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, આ કેસમાં ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬ હેઠળનો આરોપ સાબિત થતો નથી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપીને સદર આરોપમાંથી યોગ્ય રીતે નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં આવ્યો હતો.

૧૨. તેમ છતાં, શું ફરિયાદપક્ષ આરોપી સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળના ગુનાને સાબિત કરવામાં સફળ રહ્યો છે કે કેમ, જે એક ઓછો ગંભીર ગુનો છે, તે ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે.

૧૩. આ સંદર્ભમાં, ભોગ બનનાર એવી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની જુબાની ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બની જાય છે. તેણીએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે તારીખ ૦૫/૦૮/૨૦૦૭ ના રોજ સાંજે જ્યારે તે મિલમાંથી કામ પૂરું કરીને ઘરે પરત ફરી રહી હતી, ત્યારે આરોપીએ તેનો પીછો કર્યો હતો અને જ્યારે તે તળાવ પાસે નિર્જન સ્થળે પહોંચી, ત્યારે આરોપીએ તેનો હાથ પકડી લીધો હતો અને બળજબરીથી તેને તળાવ પાસે ખેંચી ગયો હતો અને તેના ગાલ પર તથા તેની જાંઘ પર બચકાં ભર્યા હતા અને જ્યારે તેણીએ પ્રતિકાર કર્યો, ત્યારે તેણે તેના વાળ પકડી લીધા હતા અને તેને મારીને જમીન પર પટકી દીધી હતી. તેણીની વિસ્તૃત ઊલટપાસ કરવામાં આવી હોવા છતાં, તેણીએ આપેલી આ જુબાનીમાં કોઈ ખામી કાઢી શકાઈ નથી અને તેણીની વિશ્વસનીયતાને કોઈ રીતે નુકસાન

પહોંચાડી શકાયું નથી.

૧૪. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬, જેઓ ભોગ બનનારના પિતાના પિતરાઈ ભાઈ છે, તેમણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની જુબાનીને સંપૂર્ણ સમર્થન આપ્યું છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે જ્યારે તેઓ તળાવ પાસે ઢોર ચરાવી રહ્યા હતા, ત્યારે તેમણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની ચીસો સાંભળી હતી અને જ્યારે તેઓ ઘટનાસ્થળે પહોંચ્યા, ત્યારે આરોપી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ને છોડીને ભાગી ગયો હતો. તેથી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ એ એક કુદરતી સાક્ષી છે જેમની ઘટનાસ્થળે હાજરી સંપૂર્ણપણે સ્વાભાવિક છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨, જેઓ ભોગ બનનારના પિતા છે, તેમણે પણ ઘટના પછી તરત જ ભોગ બનનારે તેમને આપેલી હકીકતોને સમર્થન આપ્યું છે અને તે જ દિવસે સાંજે ૬:૧૫ વાગ્યે તાત્કાલિક એફ.આઈ.આર. નોંધાવી હતી.

૧૫. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ ની જુબાનીનું સંયુક્ત વાંચન સાબિત કરે છે કે આરોપીએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની સ્ત્રીસહજ લજ્જાનો ભંગ કરવાના ઇરાદાથી અને વાસ્તવમાં તેણીની સાથે બળજબરીપૂર્વક જાતીય સંભોગ કરવાના ઇરાદાથી તેણીની સામે ગુનાહિત બળનો ઉપયોગ કર્યો હતો અને સંપૂર્ણ જાણકારી સાથે કર્યો હતો કે તેનો હાથ પકડવો, તેને ખેંચવી, તેને બચકાં ભરવા, તેના વાળ પકડવા, તેને મારવી અને જમીન પર પટકવા જેવા કૃત્યોથી તેણીની સ્ત્રીસહજ લજ્જાનો ભંગ થશે.

૧૬. આ સંદર્ભમાં, વધુ સારી સમજણ માટે સ્ત્રીની લજ્જાભંગની શિક્ષા સાથે સંબંધિત ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ ટાંકવી યોગ્ય રહેશે અને તે નીચે મુજબ વંચાય છે:

**“૩૫૪. સ્ત્રીની લજ્જાભંગ કરવાના ઇરાદાથી તેના પર હુમલો કરવો કે ગુનાહિત બળ વાપરવું.—**

જે કોઈ સ્ત્રીની લજ્જાભંગ કરવાનો ઇરાદો રાખીને અથવા પોતે તેમ કરવાથી તેની લજ્જાભંગ થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને કોઈપણ સ્ત્રી પર હુમલો કરે અથવા ગુનાહિત બળ વાપરે, તેને કોઈપણ વર્ણનની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે જેની મુદત એક વર્ષ કરતાં ઓછી નહીં હોય પરંતુ જે પાંચ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાશે, અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે.”

૧૭. સદર કલમનું કાળજીપૂર્વકનું અવલોકન સ્પષ્ટ કરે છે કે કોઈપણ સ્ત્રી પર માત્ર હુમલો કરવો કે ગુનાહિત બળ વાપરવું, ભલે તે તેની લજ્જાભંગ કરવાના ઇરાદાથી હોય કે પોતે તેમ કરવાથી તેની લજ્જાભંગ થવાનો સંભવ છે તેવી જાણકારી સાથે હોય, તે પોતે જ ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર સ્ત્રીની લજ્જાભંગ કરવાનો ગુનો બનવા માટે પૂરતું છે. તેથી, આવો હુમલો કે ગુનાહિત બળ વાપરવાના પોતાના કૃત્યોથી સદર સ્ત્રીની લજ્જાભંગ થવાનો સંભવ છે તેવી માત્ર જાણકારી પણ ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો બનવા માટે પૂરતી છે.

૧૮. હાલના કેસમાં, પુનરાવર્તનના જોખમે પણ એ જણાવવું જરૂરી છે કે આરોપીએ તે સાંજે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ જ્યારે પોતાના કામના સ્થળેથી પોતાના ઘરે એકલી જઈ રહી હતી ત્યારે તેનો પીછો કર્યો હતો અને જ્યારે તે તળાવ પાસે નિર્જન સ્થળે પહોંચી ત્યારે તેણે તેણીના એકલવાયાપણાનો અને પરિસ્થિતિનો લાભ લીધો હતો તથા તેણીના હાથ પકડી લીધા હતા અને તેણીને તળાવ પાસે ખેંચી ગયો હતો તેમજ તેણીને બચકાં ભર્યા હતા અને જ્યારે તેણીએ તેનો પ્રતિકાર કર્યો, ત્યારે તેણે તેણીના વાળ પકડ્યા હતા અને તેણીને મારી હતી તથા ત્યારબાદ તેણીને જમીન પર પટકી દીધી હતી. આરોપીના આ કૃત્યો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે તેણે જાણીજોઈને તેણીના પર હુમલો કર્યો હતો અને તેણીના પર ગુનાહિત બળ વાપર્યું હતું અને તે રીતે તેણીની લજ્જાભંગ કરી હતી.

૧૯. રેકૉર્ડ પરનો તબીબી પુરાવો પણ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની જુબાનીને પૂરતો ટેકો આપે છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧, જેઓ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની તપાસ કરનાર ડૉક્ટર છે, તેમણે આંક ૮ માં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તેમને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ પર નીચે મુજબની ઇજાઓ જણાઈ હતી:

(૧) બંને જાંઘોના અગ્ર-મધ્ય ભાગ પર ૨ x ૨ સે.મી. નો ઉઝરડો.

(૨) સ્તનની ઉપરના ભાગ પર ૨ x ૧ સે.મી. અને ૧ x ૦.૫ સે.મી. નું નહોરિયું.

(૩) બંને હાથ પર ૦.૫ x ૦.૫ સે.મી. નું નહોરિયું.

૨૦. આંક ૧૭ ના તબીબી પ્રમાણપત્રમાં પણ એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે તેણીના શરીર પર નીચે મુજબની ઇજાઓ મળી આવી છે:

(૧) ગળાની જમણી બાજુએ અને છાતીની જમણી બાજુએ નહોરિયાંનું નિશાન.

(૨) બંને જાંઘના મધ્ય ભાગ પર ઉઝરડો.

૨૧. આમ, ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ, રેકૉર્ડ પરના તબીબી પુરાવા સાથે જોડાયેલી ભોગ બનનાર સગીર છોકરી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫ ની જુબાની સ્પષ્ટપણે સાબિત કરે છે કે આરોપીએ તેણીના પર હુમલો કર્યો હતો અને તેણીના પર ગુનાહિત બળ વાપર્યું હતું તથા તેણીની લજ્જાભંગ કરવાની પ્રક્રિયામાં જાણીજોઈને અને તે લજ્જાભંગ સમાન છે તેવી સંપૂર્ણ જાણકારી સાથે તેણીને સદર ઇજાઓ પણ પહોંચાડી હતી. તેથી, આ તેણીના પર જાતીય હુમલો કરવાનો સ્પષ્ટ કેસ છે.

૨૨. અહીં એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે ગુનો તારીખ ૦૫/૦૮/૨૦૦૭ ના રોજ સાંજે આશરે ૫:૦૦ થી ૫:૩૦ વાગ્યાની આસપાસ બન્યો હતો. તે જ દિવસે સાંજે ૬:૩૦ વાગ્યે તરત જ ત્વરિતપણે એફ.આઈ.આર. નોંધાવવામાં આવી હતી. તેથી ફરિયાદપક્ષના કથન પર શંકા કરવાનું પણ ફરિયાદપક્ષના કેસમાં કોઈ કારણ નથી. ઉપર નોંધ્યા મુજબ, આરોપી સામે ખોટી જુબાની આપવા અથવા તેને ખોટા કેસમાં સંડોવવા માટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫

અથવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૬ ને કોઈ હેતુ કે કારણ આભારી કરવામાં આવ્યું નથી. તેથી આરોપી સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળના ગુના માટેનો કેસ સ્પષ્ટપણે સાબિત થાય છે.

૨૩. ટ્રાયલ કોર્ટે કેસની સદર હકીકતો અને સંજોગો તથા રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓને ધ્યાનમાં ન લેવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે કે જેણે આરોપી સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો સ્પષ્ટપણે સાબિત કર્યો હતો. ભલે યોનિમાર્ગીય પ્રવેશ ન હોવાથી કલમ ૩૭૬ હેઠળનો ગુનો બનતો ન હોય, તો પણ કાયદાનો ખૂબ જ સુસ્થાપિત નિયમ છે કે જ્યારે કેસની હકીકતો પરથી સંબંધિત ગુનો બને છે જે એક ઓછો ગંભીર ગુનો છે, ત્યારે તે મતલબનો આરોપ ન ઘડાયો હોય તો પણ કેસની હકીકતો અને સંજોગો તથા રેકૉર્ડ પરના પુરાવા પરથી બનતા ઓછા ગંભીર ગુના માટે આરોપીને દોષિત ઠેરવવાની અદાલતની સંપૂર્ણ સત્તા છે.

૨૪. વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજે કાયદાની આ સ્થાપિત જોગવાઈને સંપૂર્ણપણે નજરઅંદાજ કરી છે અને જ્યારે કેસની હકીકતો અને સંજોગો તથા રેકૉર્ડ પરના પુરાવા પરથી સ્ત્રીની લજ્જાભંગ કરવાના ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાનો સ્પષ્ટ કેસ બનતો હતો ત્યારે ભૂલભરેલી રીતે સંપૂર્ણ નિર્દોષ છૂટકારાનું તારણ નોંધ્યું હતું.

૨૫. કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૨૨૨(૨) પરથી સદર કાનૂની

સ્થિતિ ખૂબ જ સ્પષ્ટ થાય છે જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પર કોઈ ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય અને એવી હકીકતો સાબિત થાય છે જે તેને નાના ગુનામાં ઘટાડે છે, ત્યારે તેને તે નાના ગુના માટે દોષિત ઠેરવી શકાય છે, જો કે તેના પર તેનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો ન હોય.”

૨૬. (૨૦૦૯) ૧૪ એસ.સી.સી. ૫૩૭ માં રિપોર્ટ થયેલા પંઢરીનાથ વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે, સુસ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ એ છે કે જો આરોપી પર મોટા ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય, પરંતુ તે હેઠળ તે દોષિત ન જણાય, તો તેને નાના ગુના માટે દોષિત ઠેરવી શકાય છે, જો સાબિત થયેલી હકીકતો દર્શાવે છે કે આવો નાનો ગુનો આચરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પર કોઈ ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે સદર ગુનો કરવાનો પ્રયાસ કરવાનો અલગથી આરોપ ન મૂકાયો હોવા છતાં તેને તે ગુનો કરવાના પ્રયાસ માટે દોષિત ઠેરવી શકાય છે.

૨૭. ૨૦૦૬ (૮) એસ.સી.સી. ૫૬૦ માં રિપોર્ટ થયેલા તારકેશ્વર સાહુ વિ. બિહાર રાજ્ય (હવે ઝારખંડ) ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના અન્ય ચુકાદામાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

“જ્યાં મોટો ગુનો સાબિત ન થયો હોય, પરંતુ નાનો ગુનો જેના સંબંધમાં કોઈ આરોપ ઘડવામાં આવ્યો ન હતો તે સાબિત થાય છે, ત્યાં દોષિત

ઠરાવવો યોગ્ય છે. જ્યારે આરોપી પર માત્ર ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૭૬/૫૧૧ હેઠળ આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય અને સદર ગુનો બનતો ન હોય પરંતુ ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૬૬ અને ૩૫૪ હેઠળના નાના ગુનાના ઘટકો મોજૂદ હોય, ત્યારે ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૨૨૨ નો ઉપયોગ કરીને આરોપીને ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૬૬ અને ૩૫૪ હેઠળ દોષિત ઠેરવી શકાય છે.”

૨૮. તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે આરોપીને દોષિત ન ગણીને ગંભીર ભૂલ કરી છે જે એક ઓછો ગંભીર ગુનો છે જે કેસની હકીકતો અને સંજોગો તથા રેકૉર્ડ પરના પુરાવા પરથી સ્પષ્ટપણે બને છે જે આખરે આ કેસમાં ન્યાયની ગંભીર નિષ્ફળતા તરફ દોરી જાય છે. તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટનો તે મતલબનો નિર્દોષ છૂટકારાનો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો રદ થવાને પાત્ર છે અને આ અપીલમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જરૂરી બને છે.

૨૯. ઉપરોક્ત ચર્ચાનો સારાંશ એ છે કે ફરિયાદપક્ષ આરોપી સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે વાંક સાબિત કરવામાં સફળ રહ્યો છે જે એક ઓછો ગંભીર ગુનો છે ભલે તે મતલબનો કોઈ આરોપ ઘડવામાં આવ્યો ન હોય. તેથી, આરોપી ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠરવાને પાત્ર છે. તે અનુસાર, આરોપીને ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે.

૩૦. પરિણામે, ટ્રાયલ કોર્ટનો નિર્દોષ છૂટકારાનો ચુકાદો રદ કરીને અને આરોપીને ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૫૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવીને અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૩૧. આરોપી ઉપસ્થિત ન હોવાથી, તેને કરવામાં આવનારી સજાના પ્રમાણ અંગે તેની પૂછપરછ કરવા માટે, તેને કરવામાં આવનારી સજાના પ્રમાણ અંગે તેની પૂછપરછ કરવાના હેતુસર તેની ઉપસ્થિતિ સુનિશ્ચિત કરવા અને યોગ્ય સજા ફટકારવા માટે આરોપી સામે બિનજામીનપાત્ર વોરંટ ઈશ્યુ કરવામાં આવે, જે તારીખ ૧૧/૦૮/૨૦૨૫ ના રોજ પરત આવવાપાત્ર રહેશે.

(ચીફાટી માનવેન્દ્રનાથ રોય, ન્યાયમૂર્તિ)

(ડી. એમ. વ્યાસ, ન્યાયમૂર્તિ)

*This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====